

СЪВРЕМЕННИК

2

2016

Година XLV
Основател
Павел Вежинов

РОМАН

Джойс
Карол
Оутс

ЧЕРНА ВОДА

*от английски
Пейчо Кънев*

5

ПОЕЗИЯ

Найден
Вълчев

67

РАЗКАЗ

Алис Мънро
ВЛАК

*от английски
Здравка Евтимова*

77

РАЗКАЗ

Иън Макюън
**РЪКА
НА РАМОТО**

*от английски
Василена Мирчева*

105

ПОЕЗИЯ

Яша Кеслър

*от английски
Патриция Николова*

120

РАЗКАЗИ

Силвен
Тесон

*от френски
Ина Ескенази*

126

РАЗКАЗ

Дейна
Спиота
ДЖЕЛИ И ДЖАК

*от английски
Галина Величкова*

139

ПОЕЗИЯ

Балаж Дьоре

*от унгарски
Мартин Христов*

156

РОМАН

Слава
Сергеев

ГНЯВ

*от руски
Пенка Кънева*

163

ПОЕЗИЯ

Георги
Константинов

201

РАЗКАЗИ

Здравка
Евтимова

209

РАЗКАЗИ

Георги
Милев

225

РАЗКАЗ

Огнян
Панов
**ГОРНАТА
МАХАЛА**

235

ПОЕЗИЯ

Живка
Балтаджиева

— 243 —

РАЗКАЗ

Диана
Петрова

**ПОЛИЦАЙ
ПО ПРИНУДА**

— 253 —

РАЗКАЗ

Любомир
Халачев

**ЛЮБОВ ПО
ВРЕМЕ НА
СТУДЕНАТА
ВОЙНА**

— 275 —

ПОЕЗИЯ

Петър Чухов

— 295 —

ПЬЕСА

Боян
Папазов
**ЛЮБОВЕН
БЕСТИАРИЙ**

— 301 —

ПОЕЗИЯ

Румяна
Захариева

— 348 —

ЕСЕ

Маргьорит
Юрсенар

**СИКСТИНСКИЯТ
МАЙСТОР**

*от френски
Павел Павлов*

— 357 —

ЕСЕ

Карин
Фойерщайн-
Прасер

**БЕЗ МОЯТА ЖЕНА
БИХ БИЛ ЗАГУБЕН**

*от немски
Диана Лазарова*

— 365 —

ЗА

**АНДРЕЙ
ДАНИЕЛ**

— 379 —

ЗА

**МАРИЯ
МИЛКОВА**

— 381 —

**КРИТИЧЕСКИ
ХРОНИКИ**

Патриция
Николова

Митко
Новков

— 383 —

АТЕЛИЕ

Андрей Даниел Рисунка

Издава:
Книгоиздателска къща „Труд“ ООД
Управител
Венелина Гочева
1504 София, бул. „Цариградско шосе“ 47
тел. 942/2375, 2376; office@trud.cc

Мария Милкова От серията Прозорци

Оформление и предпечат
Иво Рафаилов

Коректор Йорданка Белева

Формат 70x100/16. Печатни коли 26.
Ръкописи не се връщат и не се рецензират.
Печат – „АЛИАНС ПРИНТ“ ЕООД

Материалът е изготвен с финансовата подкрепа
на Национален фонд „Култура“.

РОМАН

Джойс Каръл Оутс

Джойс Каръл Оутс е родена през 1938 г. в Локпорт, щата Ню Йорк. Автор е на над 40 романа, множество книги с разкази, новели, поезия, пиеси, есета и литературна критика. Тя е един от най-награждаваните американски писатели и един от най-продуктивните. От 1978 година, Оутс преподава творческо писане в Пристънския университет. Досега на български са издадени романите ѝ „Тях“, „Градината на земните радости“ и „Белфлор“, както и сборникът с есета „Веруюто на писателя“. „Черна вода“ е базирана на реалните събития, случили се през 1969 година на остров Чапакуидик, Масачузетс, в които е бил замесен американския сенатор Едуард „Тед“ Кенеди и младата жена Мери Джо Копечни. Книгата получава номинация за Пулицър през 1992 г.

ЧЕРНА ВОДА

На всички като Кели...

ПЪРВА ЧАСТ

1

Взетата под наем „Тойота“, шофирана с повишена нетърпеливост от сенатора, се движеше по неасфалтирания, безименен път, вземайки завоите с шеметни и плъзгащи движения, и тогава, без никакво предупреждение, по някакъв начин колата изхвъркна от пътя и се преобърна в черната, връхли-таща вода, наклони се на една страна и бързо започна да потъва.

„Ще умра ли? Просто така?“

2

Беше вечерта на 4-и юли. Нататък из остров Грейлинг, по северния бряг по-точно, се провеждаха партита, редици от коли бяха паркирани по тесните и пясъчни улички, водещи към плажа. По-късно, когато паднеше вечерта, щеше да има фойерверки, някои от тях изключително пищни, щяха да избухват в прекрасни цветове, както експлозиите от войната в Персийския залив по телевизията.

Намираха се в една обезлюдена част от острова и по всяка вероятност се бяха изгубили. Тя се опитваше да се насили и да произнесе думата *изгубили*.

А и в чантата си имаше кондом, който носеше от толкова много време. Нейната чанта от ярешка кожа, а колко беше красива с флоралните си мотиви тази лятна чанта „Лора Ашли“. Всъщност тя го носеше, същият предмет, в една предишна чанта – голямата и стилна плетена чанта с червена декорация, която най-накрая се разпадна на парчета, тъй като я бе носила твърде дълго. Кондомът бе здраво опакован, излъчваше лека фармацевтична миризма и заемаше малко място. Нито веднъж през всичките тези месеци тя не го докосна – като подготовка да го покаже, като подготовка да предложи на когото и да било, който и да е мъж, приятел, колега или някой слабо познат, да го използва, или дори да мисли да го използва. Тя бе подготвена за всякакви обстоятелства, но накрая все не можеше да говори, думите ги нямаше.

Намираха се някъде из блатистата местност на остров Грейлинг, щата Мейн, на двадесет минутно пътуване с ферибота от Бутбей Харбър в северо-западна посока. Те бяха разговаряли дружелюбно и се смяха приятно, като стари приятели, като най-нормални стари приятели, и Кели дискретно се бе опитвала да успокои ръката на сенатора, за да не се излее водката с тоник от пластмасовата му чаша, която държеше, докато шофираше, и тогава, внезапно, точно както, гледайки филм, започваш да кихаш и картината изчезва, толкова внезапно, че тя не можа да разбере колко внезапно, пътят изчезна изпод хвърчащата кола и те вече се бореха за живота си, потъвайки в черната вода, плискаща се по предното стъкло, търсейки начин да проникне вътре, все едно приказното и всеобгръщащо мочурище бе оживяло и се раздвижваше, за да ги погълне.

„Ще умра ли? Просто така?“

3

Бъфи бе обидена или поне така изглеждаше. При Бъфи имаше толкова театър, че човек никога не беше сигурен. Казвайки на Кели Келъхър – Да, но защо ще тръгваш *сега*, не можеш ли да си тръгнеш малко по-късно? – и Кели промърмори нещо неразбираемо и засрамено не успя да процеди: „Защото

той иска – той настоява“.

Не успя да каже: „Защото, ако не правя, каквото той каже, няма да има никакво *по-късно*. Знаеш това“.

4

Навсякъде силна и неприятна воня на блато, воня на изпарения, на загнило и черна земя, черна вода. Прохладната, свежа и парлива миризма на Атлантическия океан изглежда далеч като спомен, пренасяна до брега от слаб повей на източния вятър. А и тук не се дочува шумът на вълните. Само нощни насекоми. Вятър из закрънелите, отрупани с увивни растения, дървета.

Сграбчвайки колана, Кели Келъхър, която не беше пияна, усмихната си помисли: „Колко е странно да се намирам *тук*, но да не знам къде точно е това *тук*“.

Бързаха да хванат ферибота в Брокденс Ландинг, който щеше да потегли за континента в 20:20. Вече беше близо 20:15, когато взетата под наем „Тойота“, незабелязана от никого, се заби във водата на рекичката? Потокът? Реката?, – за която нито сенаторът, нито неговата спътница Кели Келъхър знаеха, че ще бъде там, в края на острия завой.

На около девет метра напред, също така незабелязан, имаше тесен, дървен мост, направен от криви дъски; но нямаше никакъв предупредителен знак за мост, както и за опасния завой, който се намираше преди него.

„Не сега. Не по този начин.“

Тя беше на двадесет и шест и осем месеца, твърде млада да умре, толкова изненадана, толкова невярваща; изкрещя, когато тойотата излетя от пътя и се блъсна в повърхността на почти невидимата вода, като че за момент изглеждаше, че тя няма да потъне, а ще заплува – все едно траекторията на полета може да я пренесе, цялата ѝ тежест, през водата и към извитата плетеница от тръстики, закрънели дървета и увивни растения на отдалечения бряг.

Човек очаква водата на такова място да е плитка, просто една дълбока локва. Очаква се мантинелата да е много по-здрава. Човек не очаква толкова внезапно, толкова изненадващо, толкова безнадеждно да се озове във вода, черна като тиня и миришеща на канални нечистотии.

„Не по този начин. Не.“

Тя беше изумена и невярваща, и изглеждаше, че и сенаторът изпитва същите чувства, понеже 4-и юли в къщата на родителите на Бъфи Ст. Джон на остров Грейлинг беше цял празник, безгрижен и полят със значително количество смях и духовити разговори и невинно очакване за близкото бъдеще (непосредственото и отдалеченото бъдеще – със сигурност, едното

определя другото), затова бе почти невъзможно да се разбере как тонът му може да се смени толкова внезапно.

Няколко пъти през живота си Кели Келъхър бе имала подобни случки от внезапно и объркващо естество и всеки път се оказваше, че не е в състояние да изкрещи, и всеки път, от първия момент, в който разбираше, че е излязла от контрол, че съдбата на тялото ѝ не се контролира от нейния мозък, Кели нямаше ясно възприятие за това какво *точно* се случва.

Понеже при подобни моменти времето се забързва. Близко до момента на сблъсъка, времето се забързва близо до светлинната скорост.

Петна на амнезия, като бяла боя, се изливат в съзнанието ѝ.

5

Тя чу, когато тойотата се удари в мантизелата, която изтъняла от ръждата, лесно се счупи, без да забави въобще скоростта на колата, че сенаторът продума само едно стреснато възклицание:

– Ей!

И изведнъж водата започна да ги залива. Над капака на колата. Над спуканото предно стъкло. Разпенена във въртящи се вълни, все едно е жива и гневна.

6

В университета „Браун“, в който се бе дипломирала с отличия и с бакалавърска степен по специалност „Американистика“, Кели Келъхър, с кръщелно име Елизабет Ан Келъхър, бе избрала сенатора за тема на дипломната си работа от деветдесет страници.

Подзаглавието беше „Джеферсънов идеализъм и „Нов курс“ на прагматизма: либерални стратегии по време на криза“.

Беше работила много здраво: проучи трите кампании на сенатора, кариерата му в Сената, влиянието му в Демократическата партия и възможността той да бъде партийния кандидат, номиниран за президентската надпревара, а за усилията си тя получи най-висока оценка... Оценките на Кели Келъхър обикновено бяха само най-високи... Също така ѝ бе връчена и почти цяла страница ръкописен коментар и похвала от нейния академичен консултант.

Това се случи преди пет години. Когато бе млада.

Запознавайки се със сенатора през този следобед, тънката ѝ ръчичка така силно раздрусана от голямата му и приятелска ръка, Кели си каза: „*Не* повдигай темата“.

И така, тя не я повдигна. Направи го доста по-късно.

Когато, тъй като събитията се бяха развили доста бързо, щеше да бъде безсмислено да *не* го направи.

За скорпионите за месец юли тя, заедно с Бъфи и Стейси, бе прочела със

смях хороскопа в новия брой на „Гламор“ предната вечер: „Изключително много внимавайте при разкриването на желанията и поривите си пред другите! Поставете Вашите желания на първо място и тръгнете по Вашия си път! Звездите ви вещаят романтика, скорпиони, след период на разочарование: „ГРАБНЕТЕ Я!“

Бедните скорпиони – така леко раними. Толкова лесно разубеждавани.

Това мрачно и горделиво изражение, което толкова ядосваше Арти Келхър, бащата: това самовглъбено изражение, което толкова притесняваше Маделин Келхър, майката. „Да. Обичам ви, но ще ме оставите ли на мира?“

Бедният скорпион, на двадесет и шест години и осем месеца, но въпреки това все още бе обидчива заради кожните си проблеми. Нежната ѝ, бледа кожа беше прекалено нежна, твърде бледа. Мистериозни обриви, ѝзриви. Алергии, възпаляващи очите. Да, и акне, почти незабележимо, от дребни, ситни пъпчици по върха на челото ѝ...

Когато любимият ѝ я обичаше, тя беше красива. Когато беше красива, любимият ѝ я обичаше. Това беше простичко твърдение, едно привидно тавтологично предположение, въпреки това то не можеше да бъде напълно разбрано.

Затова тя не се опита да го разбере. Впусна се в един нов живот, едно ново приключение, едно диво, романтично приключение, този безразсъден скорпион.

7

Кели Келхър тактично предложи сенаторът да включи фаровете на тойотата, и сега, докато навлизаха по-надълбоко в мочурището по един път, който изглеждаше, че е второкласен и неподдържан, светлините подскачаха и се клатушкаха заедно с колата, тъй като сенаторът, подразнен, мърморейки си под мустак, шофираше хаотично, занасяше колата по неравния път, като не обръщаше внимание на водката с тоник, която се плискаше от ръба на пластмасовата чашка върху седалката и по бедрото на Кели, върху новата ѝ лятна рокля от памучно трико. Сенаторът беше един от онези шофьори, известни като агресивни, а неговите противници бяха пътят, спускащият се мрак, разстоянието между него и дестинацията му, както и бързо изчезващото време, с което разполага, за да достигне до дестинацията си; силно и раздражено натиска педала на газта, докарвайки скоростта на автомобила до почти 65 километра в час, после натиска спирачката, навлизайки в завой, а след това отново натиска силно педала на газта и гумите на колата се завъртат на място, преди да захаят отново по песъчливата и лепкава почва, после отново натиска спирачката. Шеметното, подскачащо движение на автомобила беше като при хълцане, или копулация.

Начинът, Кели с неудобство си спомня, по който баща ѝ понякога караше след някой от мистериозните му спорове с майка ѝ, които бяха още по-мис-

териозни и смущаващи в спомените на Кели, понеже бяха безмълвни.

„Не питай. Стой изправена. Добре. Всичко е наред. Нали знаеш, че си нечие малко момиче, нали?“

Ще имат късна вечеря в мотела. С румсьорвис, разбира се. Невъзможно е да се рискува в трапезарията. Както и във всеки ресторант в Бутбей Харбър в пика на туристическия сезон.

Тя не беше неспокойна и не мислеше, че когато дойде моментът, ще се изплаши. Но беше нащрек. Трезва. Запаметяваше това приключение.

Фаровете в диво-пиянски завои, осветяваха пътя, който беше широк едва колкото да премине една кола, светеха толкова красиво, че тя погледна към блатистата вода, разпростираща се на тънки пластове на цели мили от всички страни като ярки парчета от огледало, посред цялата плетеница от зеленина.

По време на залеза, на сушата, тъмнината се издигна от земята, дори когато небето си остана светло. Луната бледо блещукаше и бе плоска като монета. Обагрени в червено накъсани облаци в западното небе, а на север, до хоризонта на океана, небето едва доловимо преминаваше в нощно, насинено като презряла слива.

Мисли си: „Изгубена“.

Мисли си: „Едно приключение“.

Мислеше трезво, докато зъбите ѝ тракаха, а мъжът до нея удряше спирачките, даваше газ, удряше спирачките, удряше ги още по-силно и даваше още повече газ, но тя не беше изплашена, онова, което чувстваше беше вълнение: този приток на адреналин – както на плажа, по-рано през деня, тя усети настойчивостта на мъжкото желание и си обеща – Не, *няма* да го направя.

Дори, когато лекият гъдел на мисълта премина през съзнанието ѝ – Да, *защо* не?

Бедният скорпион. Хитрият скорпион.

Мислеше какъв късмет извади на този четвърти юли на остров Грейлинг. Бяха ѝ изпратени други покани. Не искаше на всяка цена да получи покани за дългия уикенд. Но реши да приеме поканата на Бъфи и сега беше тук, сега беше *тук*, седнала близо до сенатора по време на това диво пътуване към ферибота в Брокденс Ландинг, не знаеше със сигурност къде се намира това *тук*, докато нощта се спускаше.

Ти си американско момиче, заслужаваш да си обявиш желанията и веднъж всичко да се случи както ти го желаеш.

Точно преди колата да излети от пътя, Кели Келхър сбръчка нос и подуши...канални нечистотии?

Точно преди колата да излети от пътя, Кели Келхър видя, че стиска колана толкова силно, че кокалчетата ѝ са побелели.

Точно преди колата да излети от пътя, Кели Келхър, по възможно най-тактичен начин заговори на по-висок глас, без да изглежда, че го е сторила и каза – изглеждаше, че сенаторът леко не чуваше с дясното си ухо:

– Мисля, че се изгубихме, сенаторе.

Като малко момиченце веднъж Кели бе говорила на висок глас на един свой чичо, когато фамилията бе седнала да вечеря за Деня на благодарността, и макар чичо Бабкок винаги да казваше на другите да повтарят онова, което казват и винаги се оплакваше, че хората мънкат под носа си, се обиди от гласа на Кели. Погледна я студено и каза:

– Малката, не е нужно да крещиш. *Не* съм глух.

Най-вероятно по същия начин засегна и сенатора, който не отговори, а лениво отпиваше от пластмасовата си чашка, избързваше устата си с опакото на загорялата си от слънцето ръка и се взираше право напред все едно, за разлика от Кели Келъхър, можеше да види океана през сенчестия гъсталак на блатото, който не можеше да се намира на повече от няколко километра.

Тогава сенаторът каза, с подхилкване дълбоко в гърлото, което звучеше като изхрчаване:

– Това е пряк път, Кели. Посоката е само една и няма как да се изгубим.

– Да – каза тя, много внимателно, много тактично, облизвайки устните си, които бяха пресъхнали, вирайки се също напред, но не виждаше нищо друго, освен фаровете, осветяващи фунията на пътя, зеленината, огледалните парчета, блещукащи из сенките, – но пътят е толкова лош.

– Защото е краткият път, Кели. Сигурен съм.

Кели! – сърцето ѝ глупаво подскочи, лицето ѝ се затопли, щом чу името си, името, дадено ѝ от нейните приятелки в училище, от устните на този мъж. Толкова обикновено, толкова интимно, от устните на този мъж – „все едно той ме познава, проявява привързаност към мен.“

Точно преди колата да излети от пътя.

8

Кели, – едно име, което ти приляга.

Да? Защо? – косата ѝ се мятка във вятъра.

Зелени очи? – зелени са, нали?

Колко висок беше, колко силно се открояваше физиката му. А и тази усмивка с трапчинките, големите му бели зъби. Той с игрив жест понечи да повдигне слънчевите очила на Кели, за да се взре в очите ѝ, а Кели ловко усети жеста му и сама си свали очилата, срещайки премият му, изпитателен поглед (сини: синьото на измита чаша), но само за един момент.

А усмивката му се поколеба, едва доловимо. Като че, в този момент, той изпита съмнение в себе си, в мъжката си власт.

Промърморвайки нещо като извинение, но дори и, докато го правеше, той още по-силно поласка Кели, да, зелени – *прекрасно*.

Всъщност, очите на Кели бяха по-скоро сиви, отколкото зелени: с цвят на камък, така ги беше определила тя. В тях нямаше нищо необичайно, освен това, че бяха широко раздалечени, големи, привлекателни, „нормални“. Но миглите бяха толкова светли, крехки, тънки. Само, когато използваше спирала – което тя не харесваше, – миглите ѝ ставаха леко забележими.

Всъщност, преди очите на Кели бяха източник на много нерви и страдания за родителите ѝ, следователно и за нея. Чак до операцията, когато всичко се оправи.

От раждането си Кели страдаше от неправилна координация в очните мускули, названието на този дефект (нямаше как да се заобиколи този факт, това си беше дефект) е *страбизъм*, което означава, в случая на Кели, че мускулите в ляво бяха по-слаби от десните мускули. Без да е наясно с това, тогава детето виждаше, през първите две объркани години от живота си, не един образ, който е постъпвал в мозъка ѝ, както е при всички други хора, а два образа (като всеки от тях е бил допълнително объркван от множество детайли), застъпващи се нехармонично и винаги по непредсказуем начин, образът от лявото око винаги плаваше пред нея, незакотвен; затова детето инстинктивно компенсираше това като се съсредоточаваше върху по-ясния образ от дясното око, следователно лявото око се шураше като малка рибка в очната ябълка, докато изглеждаше (на разтревожените родители Арти и Маделин, бедните тати и мама безспирно се взираха в очите на детето през първите двадесет и четири месеца от живота ѝ, мърдаха пръсти пред носа ѝ, задаваха въпроси и се опитваха да прикрият притеснителността, безпокойството, а на моменти и раздражителността в гласовете си – бедният тати, „аномалиите“ наистина го разстройваха, без съмнение това си беше семейна черта, приемайки всичко чрез защитен смях: едно наблягане на физическото здраве, физическото благосъстояние и привлекателността, на *нормалността*), че Кели упорито и напук гледа през цялото време наляво, над главите им, отвъд зрителното им поле, дори когато, със здравото си дясно око, тя гледаше право в лицата им, точно както я молеха да стори.

Единият от докторите каза да се правят упражнения, стриктен режим, друг каза да се направи операция колкото се може по-скоро, в някои случаи детето не се оправя от само себе си и междувременно по-слабото око може завинаги да си остане атрофирало, и мама и баба Рос (майката на мама), искаха да се започне с упражненията, да се пробва с тях, а и имаше един добър терапевт, млада жена, която носеше очила и бе оптимист за оправянето на проблема на Кели, но изминаха седмици, месеци, тати понякога едва можеше да погледне любимото си малко момиченце, толкова много го обичаше, искаше да ѝ спести болката, вредите, какъвто и да било дискомфорт, но каква ирония, оплакваше се Арти Келхър, смеейки се, гневен, разпервайки ръце, все едно канеше, както е в телевизионните предавания, в които водещият поканва аудиторията от милиони анонимни хора да споделят объркването му, както и негодуванието, смущението – каква ирония, нещата в бизнеса му са бум! бум! бум!, все едно се возиш на ескалатор до последния етаж, експанзивната икономическа ситуация в началото на 60-те години в строителството, капиталовложенията, всичко се изкачва, каква ирония, бизнесът му е изключително успешен, а личният му живот, животът му у дома – *не може да го контролира!*

Говореше разумно, опивайки се да не повишава глас (понеже понякога Кели се намираще наблизко) и мама се опитваше да отговаря по същия начин,

макар гласът ѝ да потреперваше, ръцете ѝ потреперваха, но човек трудно забелязваше това, защото ръцете ѝ бяха много красиви с пръстените по тях – множеството диаманти, нефритът в античното си и златно легло, – а тати просто казваше, гледайки напред, че упражненията може и да не доведат до някакъв резултат, както и се виждаше, че те не водят до някакво подобрене, затова използвай въображението си, Маделин, погледни напред във времето, когато тя тръгне на училище, много добре знаеш, че другите деца ще ѝ се присмиват, ще я мислят за някакъв изрод – *това* ли искаш? Желаш ли *точно* това? – и мама се разплаква, Не! Не! Разбира се, че не! Не! Защо ми казваш такива ужасни неща!

И така, един ден, беше работен ден, но Арти Келъхър се освободи до обяд, семейство Келъхър закара малкото си момиченце в града, четиридесет минутно пътуване от Гоуанда Хайтс, окръг Уестчестър, Ню Йорк, и там, в болница „Бет Израел“ на покритата с листа улица Ийст Енд, там, най-накрая, „лошото“ око на Елизабет Ан Келъхър бе оправено с операция и възстановяването бе бързо, макар и не съвсем без болка, както им беше обещано; и завинаги след това окото, очите, момичето, станаха, както го показваха и всички външни признаци, нормални.

9

– Изгубихме ли се, сенаторе? Пътят е толкова...

– Казах да не се притесняваш, Кели! – кос поглед, тънка усмивка, набръчкваша крайчеца на очите, изпълнени с кървави капилляри – ще стигнем там и ще стигнем навреме.

Течността се плисна от ръба на пластмасовата чаша върху крака на Кели, преди тя да успее да реагира.

Сенаторът беше сред тримата водещи кандидати на Демократическата партия за президентска номинация през 1988-а; от политическо благоразумие, той изтегли кандидатурата си, освободи делегатите си в полза на своя стар приятел, губернатора на Масачузетс.

В отговор, Дукакис помоли сенатора да навлезе в надпреварата с него, като кандидат за вицепрезидент на Демократическата партия. Сенаторът любезно отказа.

Разбира се, след това отново щеше да има президентски избори, а и после пак. Сенаторът вече не беше млад, но и със сигурност не беше стар – с единадесет години по-млад от Джордж Буш.

„Човек в разцвета на кариерата си“ – бихте казали вие.

Кели Келъхър си представи как работи за президентската кампания на сенатора. Отначало, естествено, ще работи за номинацията му по време на Националната демократическа конвенция. В оскъдното пространство на подскачащата „Гойота“ сетивата ѝ работеха възбудено от целодневното вълнение и бе възможно за Кели, която много рядко си позволяваше да фантазира, да се отдаде на случая.

Предната вечер, все едно очаквайки това приключение, Кели отдели време, а това ѝ се случваше толкова рядко, да изпили и лакира ноктите на ръцете си. Бледорозов коралов бронз. Омекотен цвят, изискан. Да е в тон с червилото ѝ.

– Има само една посока – казваше сенаторът, усмихвайки се, с чувство, че изказва очевидна истина – на този остров.

Кели се засмя. Не знаеше точно защо.

* * *

Появи се нов вид опознаване, въпреки ограниченото пространство в движещата се кола. Напълно непознати, въпреки хитростта, с която се измъкнаха заедно.

За това Кели Келъхър не назоваваше по име шофиращия тойотата, никакво име не достигна по естествен начин и спонтанно до устните ѝ, докато черната вода се изливаше върху изкривения капак на колата, плискаше се по пукнатото предно стъкло, по покрива – внезапно абсолютно потъмняване, като че блатото се бе наклонило, за да ги сграбчи.

И радиото веднага изгасна. Музиката, която никой от двамата не беше слушал, изчезна, все едно никога не бе прозвучавала.

Запознаха се някъде към 14:00 часа през този следобед. Съвсем случайно се срещнаха във вилата на брега на океана, на „Дери роуд“, собственост на г-н Едгар Ст. Джон и жена му, от Олд Лайм, Кънектикът, които не бяха там по време на партито; домакин беше приятелката на Кели Бъфи Ст. Джон, с която бяха съквартирантки в университета „Браун“ – Бъфи, най-близката приятелка на Кели.

Също като Кели и Бъфи беше на двадесет и шест години, и тя също работеше за списание, публикувано в Бостън; но списанието, за което работеше Бъфи, „Бостън след часовете“, значително се различаваше от изданието, в което работеше Кели – „Гражданско проучване“, и може да се каже, че Бъфи беше по-обиграната от двете млади жени, по-опитната, „по-авантюристичната.“ Бъфи си лакираше ноктите на ръцете и на краката, спираше се на нюанси на зеленото, синьото и пурпурното; и кондомите, които носеше в няколкото си чантчички, често свършваха и биваха заменяни с нови.

Яростно, все едно нейната чест беше засегната, Бъфи Ст. Джон отричаше всякакви спекулации за това, че сенаторът, един женен мъж, и Кели Келъхър са били любовници по време на инцидента; или дори че са се познавали преди този ден. Бъфи беше готова да се закълне в това, Рей Амик също, сенаторът и Кели се бяха запознали през същия ден, на партито по случай четвърти юли.

Никакви любовници. Не можеше да става дума за приятели. Просто нови познати, които изглеждаше, че си бяха допаднали.

И другите, които познаваха Кели Келъхър, също искрено потвърдиха: двамата със сенатора не са се познавали преди този ден, иначе Кели щеше

да им каже.

Кели не беше от типа жени, които са измамни. Да има тайни.

Ние я познаваме, познаваме я ние. „Тя просто не беше от този тип.“

Човек просто не избира да умре по този начин, хванат в капана на потъваща кола, заедно с непознат.

Те дори не бяха свързани професионално, макар да споделяха определени политически убеждения. Кели не работеше и по никакъв начин не е работила за сенатора, за неговия екип, за неговите организатори на кампаниите му. Беше вярно това, че след дипломирането си от колежа беше работила за стар познат на сенатора, един бивш политически сътрудник през 60-те, работил за вихрената кампания на Боби Кенеди, от онези силно носталгични дни, изпълнени с власт, смисъл, авторитет, надежда, младежите в Демократическата партия – когато, колкото и да бяха чудовищни събитията във Виетнам, у дома не се очакваше да станат по-лоши.

Кели Келъхър не беше навършила още четири години, когато бе извършено покушението срещу Боби Кенеди през юни 1968-а. Ако трябваше да си признае, тя не помнеше нищо от тази трагедия. По този случай, нейния работодател Карл Спейдър имаше една поговорка: „В политиката ли си, ти си оптимист.

Ако вече не си оптимист, вече не си в политиката.

Ако вече не си оптимист, ти си мъртъв.“

Всъщност те за кратко слушаха радио, още в самото начало на пътуването им по неравния „Дери роуд“, преминаващ в „Поуст Роуд“ (двулентов асфалтов път, един от малкото пътища на острова, покрит с настилка) и тогава се появи, от дясната страна на Кели, един захабен пътен знак, върху който бяха изписани половин дузина места, които тя не успя да види ясно, нито пък сенаторът, макар да успяха бегло да зърнат –

„Брокденс Ландинг 5,9 км“

– а по същото време, сенаторът, който беше в добро настроение, си свирукаше щастливо през зъби, големи и изключително бели зъби, казвайки и въздъхвайки със сантиментално удоволствие:

– Господи! Това наистина ме кара да се сещам за едно време! – когато по радиото, от тонколоните на задната седалка, макар и малко приглушено от шума на климатика, който сенаторът бе включил на последна степен, веднага след като бе завъртял ключа на стартера, се чу една тъжна, гънлива, инструментална версия на песен, която Кели не можа да познае веднага.

Не укорително, а по-скоро закачливо сенаторът каза, сръчквайки ръката на момичето:

– Предполагам, че дори не я знаеш, а?

Кели се заслуша. Искеше да намали леко силния климатик, но се поколеба, понеже това все пак беше колата на сенатора, а тя беше негов спътник. Едно от нещата, които не харесваше Арти Келъхър бе това някой от возе-